

Canon LO

Een blik op 150 jaar lichamelijke opvoeding

In deze rubriek brengen we vensters van de canon onder de aandacht. Daaruit pikken we nu de periode van het begin van de vorige eeuw en we kijken dan naar het venster van de vakbladen voor leraren lichamelijke opvoeding.

Redactie: Hans Dijkhoff

De in 1862 opgerichte Vereniging van Gymnastiek Onderwijzers in Nederland kreeg pas eind 1903 een eigen, vooralsnog incidenteel verschijnend, 'orgaan': het *Correspondentieblad van de Vereniging van Gymnastiek-Onderwijzers in Nederland*, kortweg *Correspondentieblad* genoemd. Het betrekkelijk geringe aantal leden liet de uitgave van een eigen vakblad eerder niet toe; in de beginperiode moest gebruik worden gemaakt van andere kanalen voor de verspreiding van het verenigingsnieuws.

Doorklikken

In de teksten van de vensters vind je regels die groen zijn. Als je daarop gaat staan verschijnt er een pop-upvenster met extra informatie. In het kader hiernaast de tekst die in het oog springt als je je cursor laat staan op de bovenstaande groene regel (uiteraard wel op de site).

Na een reorganisatie van de vereniging in 1913 werd de naam van het blad veranderd in *De Lichamelijke Opvoeding*. Het werd een heus vakblad met berichten van de afdelingen, boekbesprekingen en nieuws uit binnen- en buitenland. Het was voor de leden gratis en verscheen maandelijks. Het eerste nummer was voor een groot deel gewijd aan de viering van het vijftigjarig bestaan van de vereniging in 1912. In de loop der jaren is van de naam het lidwoord weggeval- len en heet het blad *Lichamelijke Opvoeding*.

Naast *De Lichamelijke Opvoeding* verschenen gedurende langere of kortere tijd nog twee aan vakverenigingen gelieerde vaktijdschriften. De Nederlandsche Christelijke Vereniging van Leeraren en Onderwijzers in de Lichamelijke

Doorkliktekst

Verspreiding verenigingsnieuws tot 1903 Voor de publicatie van het verenigingsnieuws kon de Vereniging van Gymnastiek-onderwijzers in de beginperiode terecht in *Volkshuil*, weekblad voor turnbelangen, orgaan van de Belgische Turnbond en de Vereniging van Gymnastiek-Onderwijzers in Nederland. In latere jaren genoot de vereniging gastvrijheid in enkele maandberichten van het Nederlands Gymnastiek Verbond. Van 1890 tot 1917 gaf de Vereniging een jaarboekje uit, getiteld *Ken U Zelfen*. Hierin werden jaarverslagen en gehouden lezingen opgenomen, naast de verslagen van de verschillende vergaderingen. Tussen 1885 tot 1898 verscheen *Olympia*, weekblad, gewijd aan de belangen der lichamelijke opvoeding van de jeugd. Het was het officiële orgaan van de Bond van G.O.V., de Zuid-Hollandse, de 's-Gravenhaagse, de Rotterdamse, de Noorder, de Zuider Gymnastiekonderwijzers Vereniging en de Nederlandse Schermbond. Tussen 1898 en 1900 kon het blad door een gebrek aan financiën niet verschijnen, waarna het onder de naam *Nieuw Olympia* nog een tweetal jaren werd uitgegeven. Na nog weer even onderdak te vinden in *Het Turnblad*, van het Nederlands Gymnastiek Verbond, werd in 1903 besloten tot de oprichting van een eigen blad, het *Correspondentieblad*. Bron: Kramer, J.P. & Lommen, N. (1987). *Geschiedenis van de Lichamelijke Opvoeding in Nederland*. Zeist: Jan Luiting Fonds.

Opvoeding (NCvLO) bracht van 1933 tot 1950 een eigen blad uit: *Ons Tijdschrift*.

De katholieke leraren lichamelijke opvoeding organiseerden zich in 1950 in de R.K. Vereniging van leerkrachten in de Lichamelijke Oefening St. Thomas van Aquino, kortweg Thomas genoemd. Voor het bestuur was een eigen tijdschrift een belangrijk middel om de ontwikkeling van Thomas te bevorderen. Thomas had van 1957 tot 1960 een Mededelingenblad en vanaf 1960 een eigen orgaan: *St. Thomas van Aquino*. Na 31 losse nummers verscheen in 1966 voor het eerst een jaargang (twaalf nummers) van *Thomas*, zoals het blad toen ook ging heten. De oplage ging van ongeveer 300 naar zo'n 5.000 in 1979. Een groot deel van de lezers was geen Thomaslid; Thomas van Aquino telde in 1975 ruim 1.200 leden.

Venster: Vakbladen voor leraren lichamelijke opvoeding ◀